

Kære Morten Dahlin – Lad ikke mursten ødelægge vores kyster

Det er uforståeligt, at et flertal i Folketinget igen vil forringe planloven og tillade endnu mere byggeri i landzonen og i kystens landskaber. En lang række forringelser af planloven blev senest gennemført ved årsskiftet 2023/2024. Men allerede 8 måneder efter var regeringen klar med endnu en omgang forslag til forringelser, som en del af deres Landdistriktsudspil. Det blev omkring en måned senere cementeret i en ny politisk aftale (Vækst og udvikling i landdistrikterne gennem ændring af planloven mv. 10 oktober 2024).

Gennem årene har skiftende regeringer og folketing indgået mange aftaler om forringelse af planloven. De har hver gang hævdet at have fundet den helt rette balance mellem hensynet til natur og landskaber på den ene side - og behovet for mere byggeri i landzone og langs kysterne på den anden side. Men hver gang er balancen senere forrykket til det værre gennem nye politiske aftaler.

Nu må det stoppe.

Kampen om arealerne

Der er intens kamp om arealerne i det åbne land, hvor dyr, planter og mennesker forsøger at sameksistere. Vi inddrager pladsen til landbrug og vedvarende energi. Vi graver efter råstoffer, og udvider konstant vores byer og landsbyer. Klimaet og naturen er blevet presset til bristepunktet. Nu står vi med intet andet valg end at give noget af pladsen tilbage til naturen og rette op på den omfattende skade, vi har forårsaget.

Aftalen om den grønne trepart lægger op til at tage miljø- og klimakrisen alvorligt, og den bebuder gennemgribende ændringer af de danske landskaber. Nu skal naturen have mere plads- og prioriteres som en afgørende ressource og samfundsværdi. Det er ikke kun til gavn for naturen selv, men også for de adskillige danskere, der færdes i den som vandrere, spejdere, fuglekiggere, jægere eller lystfiskere. Og for turisterne, som vi ved kommer for at opleve netop de smukke landskaber og den danske naturs kvaliteter.

Forringelser i ny planlovs aftale

Den seneste politiske aftale om ændring af planloven harmonerer langt fra med aftalen om den grønne trepart. Aftalen tilsidesætter det akutte behov for at beskytte natur, miljø og landskaber bedre.

Det er ildevarslende læsning. Forslag om mere byggeri langs kysterne og udvidet tilladelser til glamping i særligt naturskønne omgivelser, underminerer regeringens løfte om at planloven fortsat skal værne om Danmarks naturskønne landskaber, kulturmiljøer og åbne kyststrækninger. Samtidig skal den værdifulde strandbeskyttelseslinje ophæves på udvalgte bynære arealer i og omkring havne.

Hensynet til kystlandskabet undergraves helt konkret, når det bliver markant nemmere at bygge i kystlandskaberne på hele 46 øer og omkring alle vores kystbyer. Planerne om at bygge tusindvis af nye sommerhuse, selvom der i forvejen er mere end 7000 sommerhuse og fritidsgrunde til salg, virker tilsvarende meningsløst. Samtidig skal der igen presses flere store turistbyggerier ned i vandkanten. Ligesom der generelt skal kunne bygges mere i landskaberne.

Jo mere kysterne og standene privatiseres, jo mere begrænset bliver mulighederne for friluftsliv og borgernes adgang til naturen. Ophævelse af strandbeskyttelseslinjen, og ekspansiv byudvikling risikerer at reducere de få naturområder, som stadig er tilgængelige for borgerne og deres friluftsaftiviteter. Desuden er kysterne hjemsted for sårbare økosystemer, som vil blive forstyrret, og i værste fald ødelagt, af større byggeprojekter, som påvirker dyrelivet og biodiversiteten.

En liberalisering af byggemulighederne langs vandet vil ikke nødvendigvis gavne naturturismen. Jf. Visit Denmark kommer et stigende antal turister netop kommer til Danmark for at opleve vores uspolerede strande og åbne kystlandskaber. Men står det til forligspartierne omkring planloven skal Danmarks kyster ikke fortsætte med at være unikke på grund af uberørtheden. De skal i stedet kendetegnes ved mere bebyggelse – nogle steder helt ned i vandkanten.

Planloven er løsningen – ikke problemet

Essensen af planloven er at sikre en samfundsmæssig bæredygtig udvikling af Danmarks arealer – blandt andet under hensyn til natur-, miljø- og landskabsinteresser i det åbne land. Vi håber Regeringen og de øvrige forligspartier omkring planloven vil vende tilbage til den tankegang.

Planloven er ikke en barriere for erhvervsudvikling eller byggeri - tværtimod. Den sørger i stedet for, at byggeri og anlæg placeres de rigtige steder, i respekt for vores fælles værdier. Netop de værdier som både landets borgere og turister gerne vil opleve i landdistrikterne.

Nej tak til mursten - ja tak til planlægning

Det åbne land er ikke en byggeplads. Der er andre, langt mere ansvarlige, veje til vækst og udvikling – fx ved at skrue op for ambitionerne om at investere i den natur og de smukke landskaber, som udgør selve tiltrækningskraften for friluftslivet, turisterne og borgernes valg af bopæl.

Med den grønne trepart skal der investeres massivt i omlægningen af Danmarks arealer. Det må i den sammenhæng være en bunden opgave at udvikle – ikke afvikle planloven. Den store omlægning af landets arealer til gavn for natur og miljø bør indgå i en helhedsorienteret arealplanlægning, som samtidigt forbedrer rammerne for det gode liv på landet, for friluftslivet og også for de turister som kommer for at opleve Danmark.

Derfor siger vi nej tak til endnu en omgang forringelser af planloven med mere byggeri ved kysterne – og ja tak til en mere helhedsorienteret og ambitiøs planlægning, der kan sikre Danmarks natur og landskaber for fremtiden.

Bag brevet står *By og Land Danmark, Dansk Ornitologisk Forening, Det Danske Spejderkorps, Dansk Vandrelaug, KFUM Spejderne i Danmark, Danmarks Jægerforbund, Danmarks Sportsfiskerforbund, Danmarks Naturfredningsforening og Friluftsrådet.*